

Felsőörsi Hírmondó

V. évfolyam 2. szám 2002. március

A képviselő-testület kiadványa

A testületi ülésen történt

2002. február 26-án soros ülését tartotta az Önkormányzat.

A polgármester beszámolt arról, hogy pályázatot adott be a Hivatal a rendezési terv elkészítésére, egy Felsőörsöt bemutató kiadvány újranyomására és a június 8-i Örs Napok rendezvényeinek támogatására.

Elsőként a képviselőtestület a 137, 140/2 hrsz-ú ingatlanok Csopak Tája Szövetkezettől történő megvételéről tárgyalt Dr. Gubicza Ferenc elnökkel. A testület zárt ülést rendelt el, mert az SZMSZ szerint vagyoni kérdés tárgyalásakor ez lehetséges.

Nyílt ülésen döntött a képviselőtestület arról, hogy a Dr. Balogh István által készített környezetvédelmi tervet közszemlére teszi, véleményeztetni Felsőörs lakosaival, a szomszéd települések önkormányzataival.

A közszemle során felmerült javaslatok alapján a programot szükség esetén módosítja, kiegészíti. Amennyiben valaki át szeretné tanulmányozni a környezetvédelmi programot, a Polgármesteri Hivatalban átveheti a másolatot.

Felmerült annak a kérdése, hogy a lakosság hová tegye azt a szemetet, ami nem fér a kukájába, s a bezárt szeméttelre sem viheti.

Sikerült megegyezni a Kommunális Rt-vel abban, hogy lehet venni „Kommunális Rt” emblémával ellátott zsákot, s azt a szemétszállítási napokon el fogják vinni a kukás szeméttel együtt. Természetesen ez a zsák nem a kuka helyett lesz, hanem mellette, azt kiegészítve.

A külterületi állandó lakosok szemétszállításának megoldásáról a Kommunális Rt-vel egyeztetni kell, s a zsákok pontos áráról is.

Az Önkormányzat támogatja Balatonalmádi javaslatát a Kelet-Baltoni kistérség sportjának fejlesztésére, és elhatározza, hogy a kiírandó rendezvényeken részvételi díjat fog fizetni, ha részt vesz a versenyeken. (A másik lehetőség az lett volna, hogy 15 Ft/lakos éves díjat kellene fizetni.)

A Képviselőtestület a Bárókert belterületbe vonása után felkéri a szervező bizottságot, hogy végezzen ismét felmérést az ingatlantulajdonosok között a társulat megalakításának, építési telkek kialakításának és az ehhez szükséges költségek vállalásának szándékáról.

A képviselőtestület megbízta a BESZT Kft-t a község szennyvízcsatorna hálózata ajánlati és kiviteli terveinek, valamint a vízjogi létesítési engedélyekben nem szereplő, de időközben kialakításra került ingatlanok szennyvízelvezetését biztosító létesítmények engedélyezési és kiviteli terveinek elkészítésére.

A testület elfogadta az A.D.U. Építész Iroda Kft javaslatát a 2001. augusztus 31-én kötött tervezési szerződés módosítására. Az Általános Rendezési Terv különböző fázisainak átütemezéséről szól a szerződés-módosítás. A munka befejezésének ideje: 2002. december 15.

A képviselőtestület visszavonta korábbi határozatát a csatorna végátemelő helyéről, és az új helyre tervezéssel egyidejűleg kivált egy nagy átemelőt a benzinkúttal szemben.

A végátemelő új helye a 060/12. hrsz-ú terület. Értékbecslővel fel kell mérni az érintett ingatlanok értékcsökkenését, hogy az ingatlan tulajdonosával el lehessen készíteni a szolgalmi jog alapítására vonatkozó megállapodást.

A képviselőtestület felkéri a Népjóléti Bizottságot, hogy vizsgálja meg valamennyi nyugdíjas

felsőörsi lakos szemétdíjának rászorultsági alapon történő átvállalásának lehetőségét.

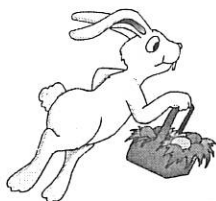
FARSANGI TEAEST

Immár hagyományosan a református Egyházközség megrendezte a farsangi teaestet.

Ízelítő a gazdag programból:

- A hittanosokból és fiatalokból álló színjátszó kör Manó című darabja Boldogfalva lakóiról különösen megszívlelendő mondanivalót közvetített, melyre rohanó világunkban jó lenne odafigyelni.
 - Volt vers, hegedűszóló, tánc, megemlékeztünk Kossuth Lajosról közelgő 200. születésnapja alkalmából
 - A fénypont azonban Koncz Pál, a restaurátor műhely vezetőjének vetített képes bemutatója falunk múltjából és a műhely munkáiból.
 - Mindezt Galambos Imrének köszönhetjük, aki szívesen bocsátotta rendelkezésre édesapja, Galambos jegyző úr felbecsülhetetlen értékű régi fotó gyűjteményét. Kálmán Ilonka néni és az idősebbek be is azonosították a képeken látható felsőörsieket, és azt is hogy milyen eseményt örökítenek meg a fotók.
 - Az asszonyok Tislérné Vilma vezetésével ismét remekeltek; finom tea, jobbnál jobb sütemények tették hangulatossá az együttlétet, és persze hagyományosan a sok és szép tombola tortaeső. Köszönet mindenkinek, Varga Tamás református lelkésznek, akik ezt a kedves ökumenikus estet megszervezték.
- A befolyt adományokat a parókia karbantartására fordítjuk.

Következő ünnepünk a HÚSVÉT

Nagyhét

A húsvét előtti utolsó hét a nagyhét, amelyből az utolsó három napnak külön-külön jelentősége van. Nagycsütörtökön „a harangok Rómába mennek”, azaz minden templomban szünetel a harangozás, s legközelebb csak nagyszombaton szólalnak meg újra. A gyerekek a harangszót helyettesítő gonosz-űző kerepeléssel vonultak végig az utcákon. A gonoszűzéssel összefügg a pilátuségetés. A legények egy szalmababut – amely a Jézust elítélő Pilátust jelképezte – a határban elégették. Nagypénteken, Jézus kereszthalálának emléknapján körmeneteket, passiójátékokat tartanak, hiszen ez a

legnagyobb böjt és gyász ideje. Jézus szenvedéstörténetének felidézésére Úrkoporsót, Szentsírt állítanak. Szokás volt a szentsír körüli éjszakai virrasztás. Nagypénteken tilos volt mindenféle munka, mert az szerencsétlenséget hozott volna a házra. Azt tartották, hogy aki ezen a napon hajnalban patakvízben megfürdik, azt nem fogja a betegség. A nagypénteki hajnali vizet aranyosvíznek nevezték.

Nagyszombaton véget ért a negyvennapos böjt, s újra megszólaltak a harangok. A nap legfontosabb eseménye a feltámadási körmenet, illetve vízszentelés és tűzszentelés. A keresztlévíz szentelésével függ össze, hogy a keresztszülők ebben az időszakban megajándékozzák keresztyerekeiket. Tűzszenteléskor a gyertyát, a feltámadó Krisztus jelképét, a virágvasárnapi megszentelt száraz barka tűzével gyűjtják meg.

A húsvét eredete

Karácsony után legszebb, legkedvesebb családi ünnepünk a húsvét. Mozdó ünnepünk, mivel idejét a tavaszi napéjegyenlőség után következő holdtölte utáni vasárnap, illetve hétfő határozza meg.

A keresztény vallásban a megváltó Jézus Krisztus feltámadásának ünnepe. Megünnepeleséről már a III. századtól vannak adatok.

A húsvéti vallásos szertartásokhoz tartozik az étel-szentelés és a tojásszentelés is. Kezdetei a IV. századra vezethetők vissza. Húsvéti népszokásaink tehát részben vallási, részben pogány eredetűek.

Ősi pogány elemeket hordoz az ünnepet megelőző cselekvések sora: takarítás, sírok rendbetétele, nagypénteki folyóvízben mosdás, nagyszombati tojásfestés, majd locsolkodás, tojásajándékozás, meghatározott ünnepi ételek stb.

Az ősi szokásoknak sok elemét még ma is örizzük, de a századforduló körül éltek ezek igazán.

Az asszonyok már hetekkel előbb elkezdték a tojások gyűjtését. Előszedegették, megtisztogatták a család ünnepi ruháját.

A gazda és a gazdasszony rendbe tették az egész portát.

A fiúk tanulgatták a húsvéti rigmusokat.

Nagypénteken hajnalban szokás volt a patakhoz menni és abban megmosakodni. Aki ezen a napon folyóvízben mosdott, arról úgy hitték, egész évben szép és egészséges lesz.

A húsvét legnépszerűbb, ma is élő szokása az öntözés és a tojásfestés.

Locsolkodás

Országszerte húsvéthétfő reggelén indultak a legények locsolkodni. Beköszöntek a házba, kis versikét mondtak. A felnőtt férfiak és legények áldást, a kisebb gyerekek rigmusokat. Ilyeneket:

„Örömhírrel jönnek e széles világból,
Jézus, a Megváltó, feltámadt sírjából.
Nincs már a kereszten és nincsen sírjába,
Ott uralkodik, fenn a mennyországban.

Azzal, hogy szent vérét érettünk ontotta,
Terhes bűneinket végleg megváltotta.
Minket érdemessé tett az ég kegyére,
És méltóvá az Ő drága szent nevére.
A feltámadásnak dicső emlékére,
Bő kívánság rajzik szívem belsejébe,
Jézus szent emléke legyen ma veletek,
S az Ő kegyelmében boldogan éljetelek.”

„Ajtó megett állok,
piros tojást várok.
Ha párját nem adják,
Estig is itt állok.”

„Ákom-bákom berkenye,
Szagos húsvét reggele.
Leöntjük a virágot,
Visszük már a kalácsot.”

Majd megfogták a lányt, hiába ellenkezett, odavitték a kúthoz, és a nyakába zúdítottak egy vödör vizet. A húsvéthétfőt éppen e szokás miatt sok helyen vízbevető vagy vízhányó hétfőnek is nevezték.

Az öntözködés a kora délelőtti órákban volt szokásos, és a nagymise előtt be kellett fejezni. A fiúknak először az édesanyjukat és a leánytestvéreiket illett meglocsolni. Ezt követte a keresztanya, majd sorra járták a rokonokat, ismerősöket, szomszédokat. A fiúk tanítójukat és annak családját minden esetben megköszöntötték.

A lányok illendően megköszönték az öntözést, és megajándékozták a legényeket hímes tojással. Benn a házban terített asztal várta őket, süteménnyel, pálinkával, borral megrakottan. De nem sokáig időzhetnek egy háznál, tovább kellett menniük, hiszen még sok lány várta őket. Nem szabadott senkit sem kihagyni, mert abból sértődés lett volna.

A gyerekek igen sok tojást gyűjtöttek össze. A díszesebbeket féltve őrizték, a többi megették. Az emlékebe eltett tojásokról a nép azt tartotta, hogy a belseje hét év múltán fényes, sárga kővé válik.

A hímes tojásokkal játszottak is. A tojásokat a búbjuknál egymáshoz ütötték. Az veszített, aki elrepedt. A törött tojást közösen megették. Ezt a játékot Somogy megyében kókányulásnak hívták.

Húsvéti játék volt még a likba pattintás vagy a tojásütés szitával. Előfordult, hogy a nagylányok megréfélták azt a fiút, akire haragudtak. Olyan hímes tojást adtak neki, amelyiknek a belsejét kifűjták, és homokkal töltötték meg. Ilyet kapni nagy szégyen volt.

Tojásfestés

A tojás kultusz az egész világon elterjedt. Sok vallásos legenda magyarázza húsvéti tojás történetét.

Egy legenda így: Mikor az Üdvözítő Pilátus fogságában volt, a Szűzanya könyörögni ment érte. Hogy üres kézzel ne menjen, tojásokat vitt a kötőjében. Útközben mezei füvekkel, virágokkal díszítette. Ezzel akart kedveskedni Pilátusnak. De az örök kiteszították a palotából. Sírva ment hazafelé. Közben köténye megoldódott, és szétgurultak belőle a tojások az egész világon. Ezért ismerik mindenütt a húsvéti tojásokat.

A hímes tojásnak varázserőt tulajdonított a nép. Hittek óvó-védő, bajelhárító, gyógyító erejében. Olyan rajzokkal díszítették, amelyet hatásosnak véltek a rontás elhárításá-

ban. A húsvéti tojásfestés az asszonyok, lányok dolga volt.

Hazánkban három díszítési mód terjedt el igazán.

1. Karcolás: ez a legősibb mód. A motívumokat éles szerszámmal karcolták a tojásra.
2. Viaszolás: Ez a legelterjedtebb. Forró viasszal telt írókával a tojás héjára írják a kívánt mintákat. Ha a viasz megszilárdul, a tojást a festékbe teszik. A festőléből kivéve leöblítik tiszta vízzel, majd száradni hagyják.
3. Levélrátét: Főleg azok alkalmazták, akiknek nem volt kézügyességük. A tojás felületét levéllel burkolták be, úgy tették a festékbe. A levél helye világos színű maradt.

Újfajta technikák is léteznek, pl.:

- Maratás: a megfestett tojásra sósavba mártott tollal írják a mintát
- Szalmarátét: beáztatott szalmaradarkából rakják ki a mintát
- Gyöngyrátét: kifűjt tojásra ragasztják a gyöngyöket
- Pingálás: ecsettel festik a tojásra a díszítményeket
- Patkolás: kis patkókat szögeznek a tojásra

A tojások díszítményeit vizsgálva két csoport különböztethető meg.

1. Ősi elemeket hordozók, pl.: csillag, pötty, kéz, állatok testrészei, nyomai, virágszerű alakult régies motívumok.
2. Ősi elemeket nem hordozók: vallási és nemzeti szimbólumok, természetű ábrázolások, stilizált virágok.

A hímes tojások alapszíne leggyakrabban piros, gyakori a sárga, fekete és barnás, ritkábbak a kék, lila és zöld színek.

A piros az öröm színe, s Jézus kiontott vérét is jelképezi. A zöld a tavasz és a reménység színe. A kéket Mária-gyásznak nevezik. A lila a bűnbánat színe. Régebben házi festékanyagot használtak, pl.: hagymalevet, zöld dióhéj főzetét, vadkörte, vadalma héját.

Egyéb húsvéti szokások

- Erdélyben szokás volt a kakaslövés. A lövéshez régi-es íjat és nyílveszőt használtak. Régen élő kakasra lövöldöztek, később táblára. A célba lövést tréfás rigmus kísérte: először pörbe fogták a kakast, majd elmondták a búcsúztatóját. Ha a nyíl a szívébe fúródott, véget ért a játék. A szokást kakasvacsora fejezte be.
- Az országban két tájnak van jellemző húsvéti énekes szokása. Az egyik Bereg-Szatmár megye. Húsvét első napján a legények sorra járnak a lányos házakat, vezérik a „beköszöntő”, egy másik „tojásvivő”. A lányok az ablakon kiadják a tojást, ekkor locsolják meg őket rózsavízzel.

Rásky Mihályné
tanár

Kupagyőzelem Alsóörsön

Nagyszerű felsőörsi sikert hozott az első ízben kiírt „Balatoni kupa” labdarugó teremtna.

A nyolc megyei II. osztályú csapat részvételével lezajlott mérkőzésorozatban Felsőörs csapata nyerte, így egy évig birtokolhatja az első helyezettnek járó hatalmas vándorserleget, a Balaton Kupát.

Csapatunk a sorsolást követően Szentantalfával, Litérrel és Ósivel került egy csoportba, míg a másik csoportot Alsóörs, Balatonalmádi, Hajmáskér és Papkeszi csapatai alkották.

Az első meccsünkön Szentantalfát vertük 2:1-re, majd következett Litér, és ismét egy 2:1-es győzelem. Egyébként az egész tornára jellemző volt, hogy a döntőn kívül egy mérkőzésen sem született egygólosnál nagyobb különbségű győzelem. De kanyarodjunk vissza a csoportmeccsekhez, ahol a 3. mérkőzés döntött a csoportelsőségről, ugyanis az Ősi szintén 2:1-re verte mindkét ellenfelét. A mérkőzés 0:0-ra végződött, így hetesekkel kellett dönteni a csoportelsőségről. Idegtépő percek következtek, hisz a büntetőrúgások sem akartak döntést hozni egészen a 10. körig. Ekkor sajnos kapusunk mellé lőtte a hetest, míg az ellenfél belőtte, és ezzel első lett a csoportban. Mi 2. helyeztként a másik csoport első helyezettjével, Balatonalmádival játszottunk a döntőbe jutásért.

A végeredmény 1:1 lett, ami azt jelentette, hogy ismét a hetesek fogják eldönteni a mérkőzést. Itt aztán Fortuna Istenasszony végre mellénk állt, és 3:1-gyel mi jutottunk a döntőbe, ahol az Ősit legyőző Hajmáskér volt az ellenfelünk.

A mindent eldöntő mérkőzésen azonban mi már úgy lépünk pályára, hogy mindenképpen a rendes játékidőben vívjuk ki a végső győzelmet. Nagyképűség nélkül állíthatom, hogy már a mérkőzés első perceiben tudatosítottuk az ellenféllel, hogy itt ma csak mi győzhetünk. Végeredményben 2:0-ra nyertünk, de ez az eredmény rendkívül hízelgő volt az ellenfélre nézve, hisz a két gólon kívül még öt kapufát is lőttünk.

A kupa átvétele után megfogadtuk, hogy bár jövőre vissza kell adnunk, mert vándordíj, de szeretnénk ismét magunkkal hozni Felsőörsre. Nem lesz könnyű, az biztos.

Galambos Zsolt

A csapat tagjai voltak:

Barabás Gábor, dr. Barabás Zoltán, Eisenacker Gábor, Galambos Péter, Galambos Zsolt, Józsa Péter, Kövesi Péter, Németh András, Nyíró Imre, Tóth Roland és Papp Gyula technikai vezető.

Farsangi bál

A farsang nálunk, az iskolában egy szombati napon volt.

Három órakor kezdetét vette a remek mulatság. Bevezetésként a tanulók hangulatos versekkel, énekkel és furulyaszámokkal köszöntötték a vendégeket. Sokan öltöttek maskarát. Én Hermione, a kis boszorkánytanonc voltam. A bemutatkozó verssemel negyedik helyezést értem el. A jelmezes felvonulás után kezdetét vette a tánc. A szünetben versenyeztünk. A luffíjós és az üdítőívő versenybe is neveztem. Tombolasorsoláson nyertem egy füzetet, türelemjátékot, rágót, képeslapot.

A sok táncból fáradtan, de jó kedvűen értünk haza.

Hegedűs Boglárka
3. osztályos tanuló

Kölyökfoci Felsőörsön

Felsőörs is bekapcsolódott a BOZSIK programba, amelynek célja a foci megszerettetése és tanítása már egészen kis kortól kezdve.

A program lényege röviden, hogy 3 korosztályban (7, 9, 11 évesek) versenyeztetjük a gyerekeket, évente 4-6 labdarúgó tornán vesznek részt.

Emellett pedig heti 1-2 edzésen tanítjuk a srácoknak a labdarúgás alapelemeit.

Szeretettel várunk minden 1991. jan. 1. után született focizni szerető gyereket a falu sportpályáján, kedden 16³⁰ órától ill. pénteken 15³⁰ órától.

Galambos Zsolt